

Προσωπογραφία (πορτρέτο)

Το **πορτρέτο** είναι ένας πίνακας ζωγραφικής, μια φωτογραφία, ένα γλυπτό ή άλλη καλλιτεχνική αναπαράσταση ενός προσώπου, στην οποία κυριαρχούν το πρόσωπο και οι εκφράσεις του. Η πρόθεση είναι να απεικονιστεί **η ομοιότητα, η προσωπικότητα, ακόμη και η διάθεση του προσώπου**. Ένα πορτραίτο συχνά δείχνει ένα άτομο να κοιτάζει απευθείας τον ζωγράφο ή τον φωτογράφο, προκειμένου να εμπλέξει με μεγαλύτερη επιτυχία τον εικονιζόμενο με τον θεατή.

Η αυτοπροσωπογραφία είναι ένα πορτρέτο του καλλιτέχνη από τον ίδιο τον καλλιτέχνη.

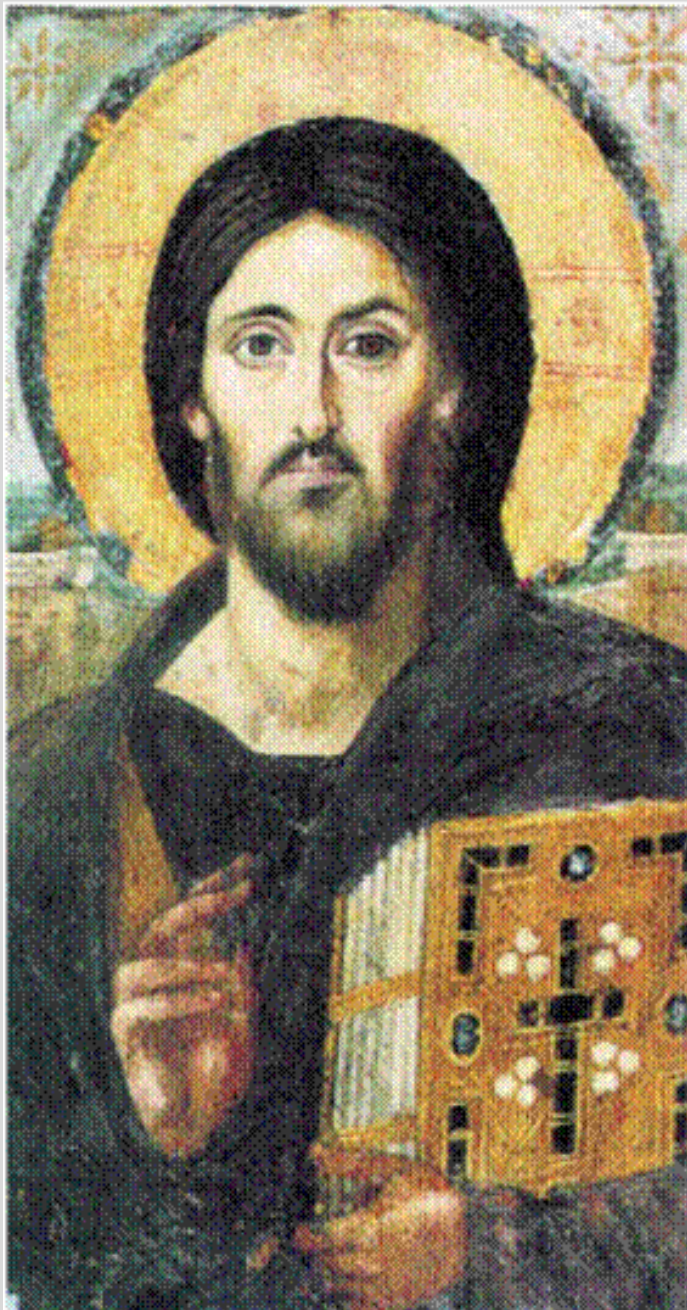

Τα περισσότερα έργα αρχαίας ελληνικής ζωγραφικής που έχουν διασωθεί είναι τα πορτρέτα **Φαγιούμ** που ανακαλύφθηκαν στη νεκρόπολη της περιοχής Φαγιούμ της Αιγύπτου το 1880.

Δημιουργήθηκαν τους τρεις πρώτους μ. Χ. αιώνες από Έλληνες ζωγράφους και ήταν νεκρικά πορτρέτα, που τοποθετούνταν πάνω στη μούμια στη θέση του προσώπου.

Ήταν φτιαγμένα επάνω σε ξύλο ή λινό ύφασμα, συνήθως με τη μέθοδο της εγκαυστικής ή με τη χρήση τέμπερας.

Οι Αιγύπτιοι πίστευαν ότι η διατήρηση της εικόνας θα διατηρήσει ζωντανή και την ψυχή του νεκρού, και γι' αυτό έφτιαχναν τις μούμιες και τα πορτρέτα τους.

Το Βυζάντιο, χρησιμοποιεί την τέχνη ως ενδιάμεσο μεταξύ ουρανού και γης. Η τέχνη γίνεται ο υλικός φορέας του **πνευματικού κόσμου**. Έτσι, στην απεικόνιση των μορφών δεν πρέπει ο καλλιτέχνης να ενδιαφέρεται για την υλική απόδοση αλλά κυρίως για την πνευματική. Τον δημιουργό δεν τον ενδιαφέρουν τα ατομικά χαρακτηριστικά του προσώπου, αλλά η σταθερή ιδέα που αυτό συμβολίζει. Η βυζαντινή εικόνα είναι ιδεαλιστική, απομακρυσμένη από τη φυσική αναπαράσταση.

«Ο Χριστός Παντοκράτωρ» (πρώτο μισό του βου αιώνα), φορητή εικόνα, εγκαυστική τεχνική, Μονή Σινά.

Γιατί ζωγράφος ζωγραφίζει τον εαυτό του;

Η ανθρωπινή φιγούρα ήταν πάντα βασική θεματική στην τέχνη.

Ένα σύμπλεγμα από αυτές θα διηγηθεί μια ιστορία, ενώ μια μόνη της σε μορφή πορτρέτου θα δείξει **τη θέση του εικονιζόμενου στον κόσμο.**

Συχνά οι ζωγράφοι ζωγράφιζαν τον εαυτό τους ελλείψει μοντέλου.

Αλλά οι λόγοι δεν ήταν μόνο πρακτικοί: μέσα από το δικό τους πρόσωπο δήλωναν τις ιδέες τους, τα συναισθήματα τους, την προσωπική τους ποιητική.

1484

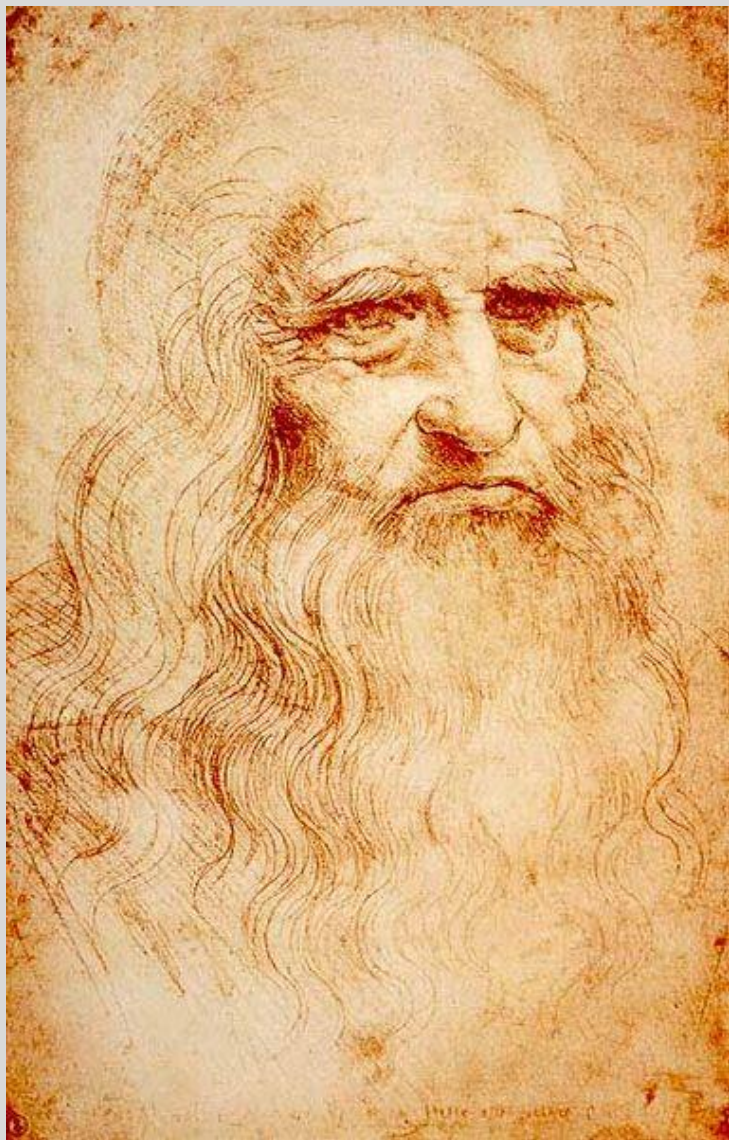
1493

1500

Albrecht Durer (1471-1528)

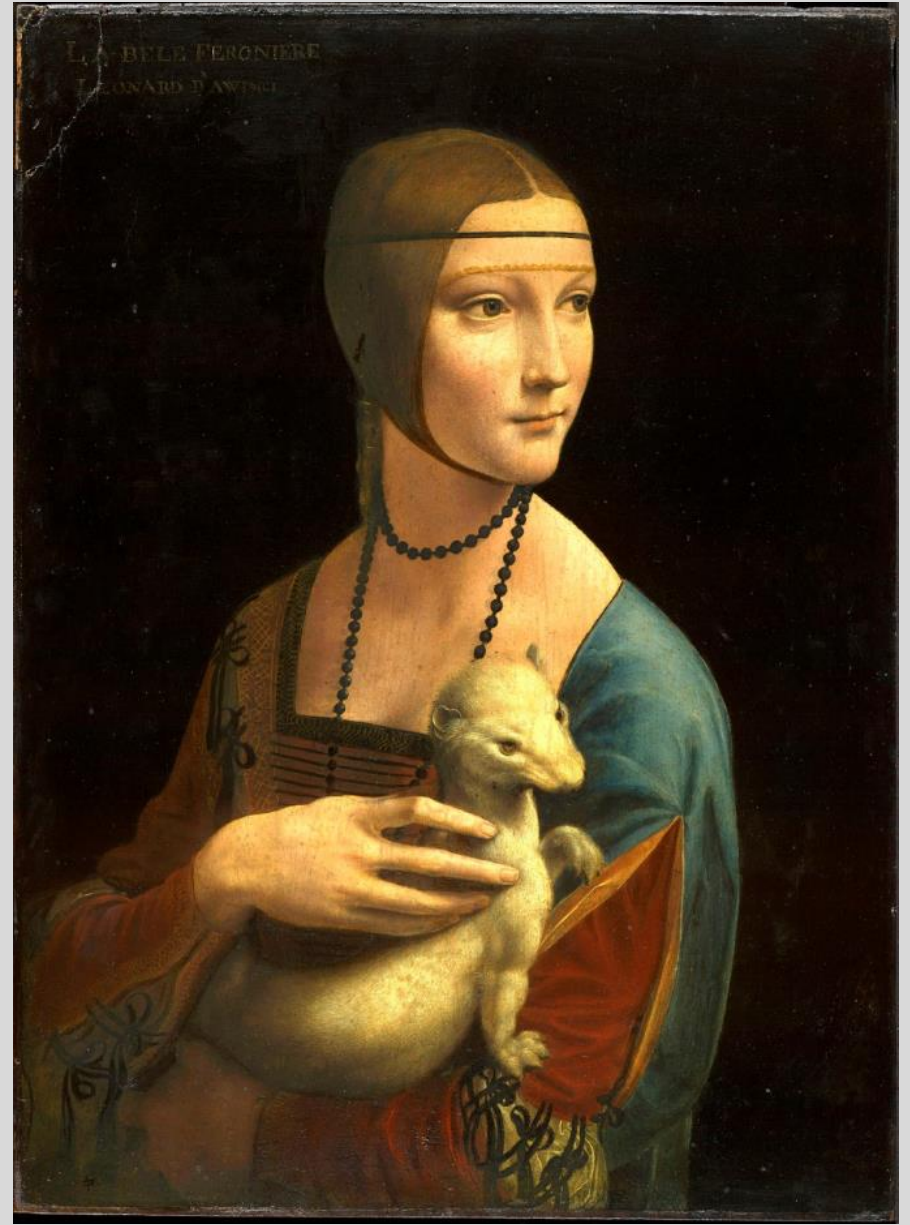
Ο Άλμπρεχτ Ντύρερ ήταν ο πρώτος καλλιτέχνης στην ευρωπαϊκή ιστορία της τέχνης, που άρχισε να δημιουργεί **αυτοπροσωπογραφίες**.

Leonardo da Vinci (1452-1519)
Αυτοπροσωπογραφία, 1512

Ο ντα Βίντσι
μελέτησε και
«όρισε» τους
κανόνες
σχεδίασης των
αναλογιών του
ανθρωπίνου
σώματος και
προσώπου.

Στην Αναγέννηση και στο Μπαρόκ οι ζωγράφοι τοποθετούσαν τη δική τους μορφή ή άλλων ζωγράφων, μέσα στον πίνακα, για να πάρουν μέρος στη σπουδαιότητα ή και τραγικότητα της σκηνής που απεικόνιζαν.

Sandro Botticelli
(1445 – 1510)

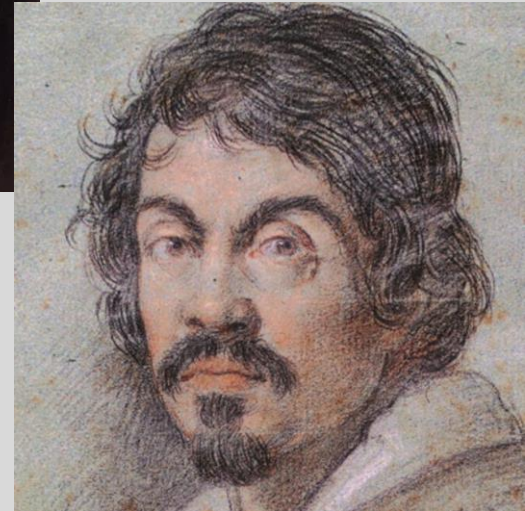
Ο Βελάσκεθ ήταν αγαπημένος ζωγράφος της Ισπανικής Αυλής. Στον πίνακα που ως θέμα έχει την νεαρή πριγκίπισσα, τοποθετεί τον εαυτό του στη σκηνή. Με αυτόν τον τρόπο υπογράφει το έργο και υπενθυμίζει στον θεατή πως απολαμβάνει την εύνοια του βασιλιά.

Diego Velazquez (1599-1660)

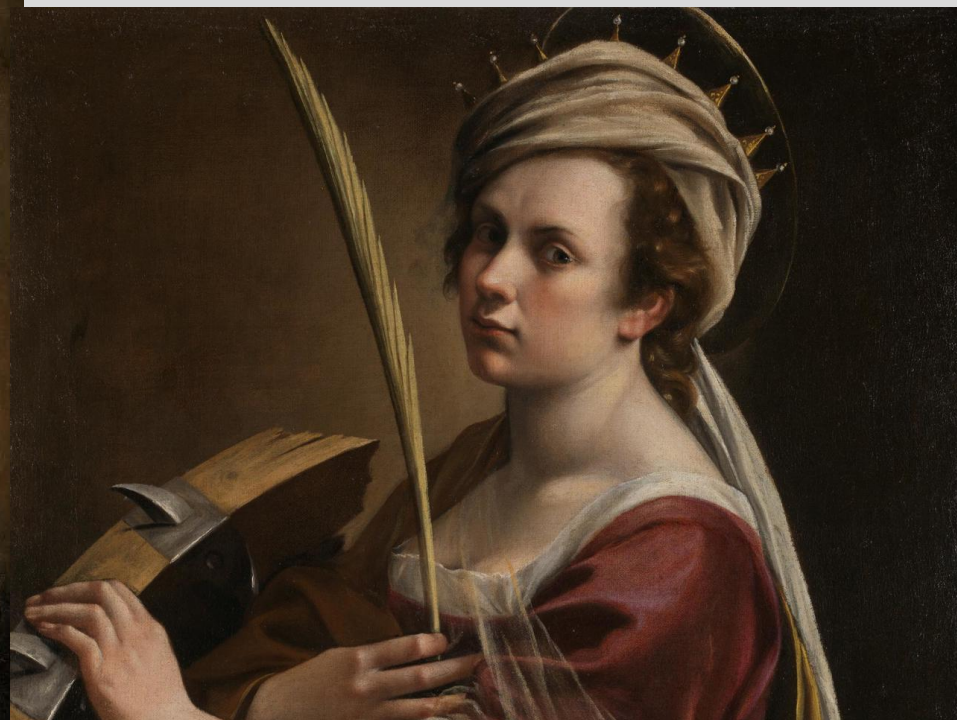
Giuseppe Arcimboldo (1526 - 1593)

Caravaggio (1571- 1610)

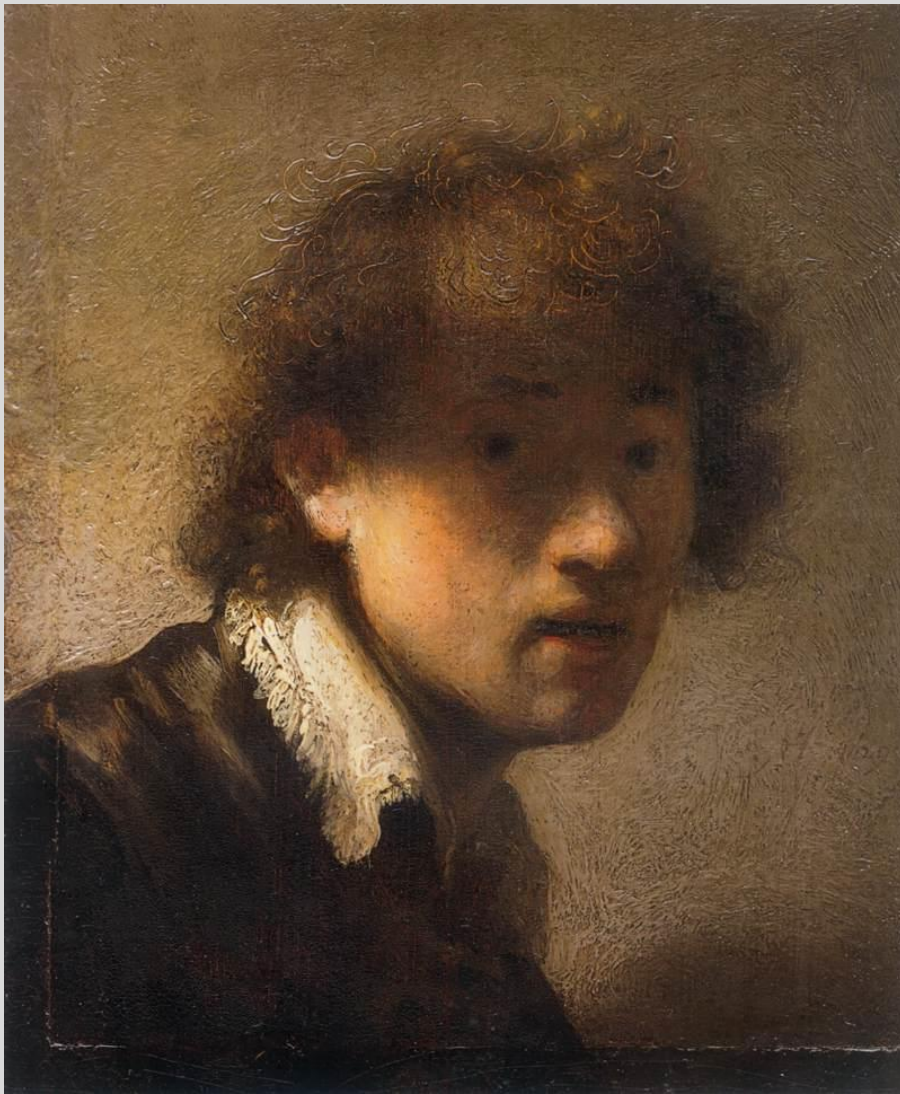
Αυτοπροσωπογραφίες

Artemisia Gentileschi (1593 – c. 1656)
Αυτοπροσωπογραφίες

Johannes Vermeer, 1665

Rembrandt van Rijn (1606-1669)

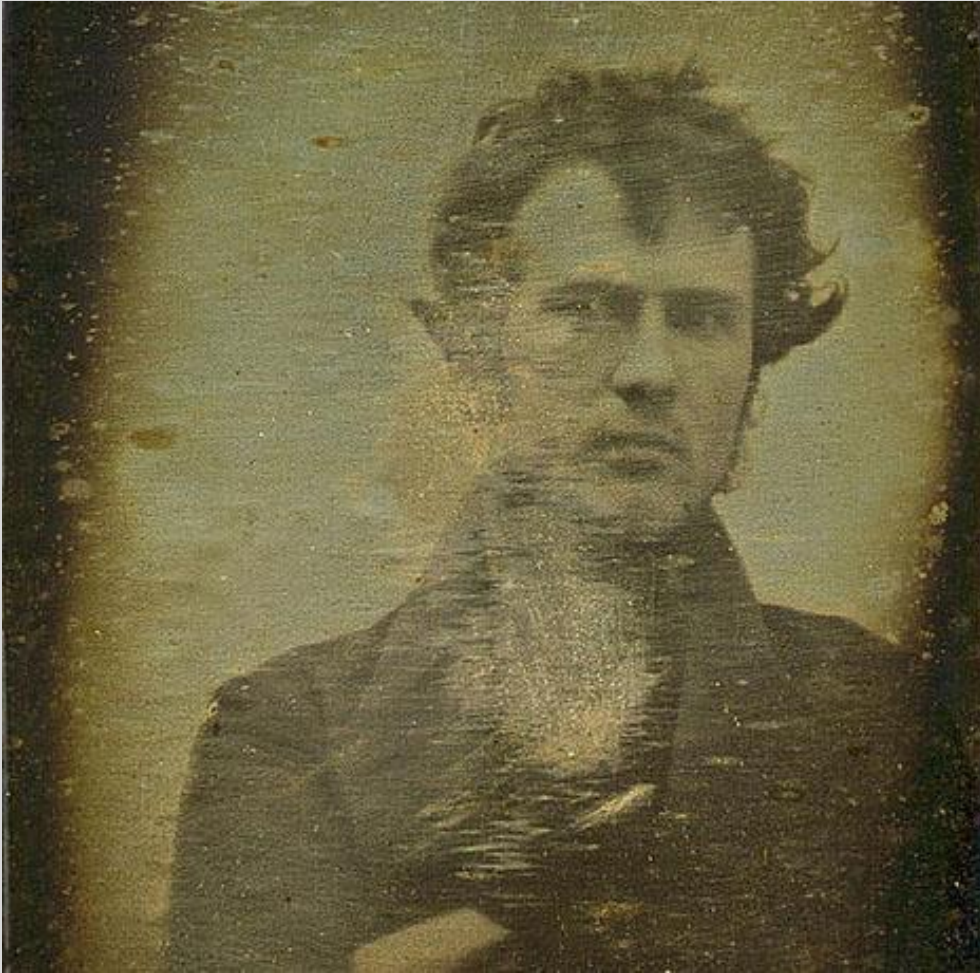
Αυτοπροσωπογραφίες

Δομήνικος Θεοτοκόπουλος (1541 –1614)

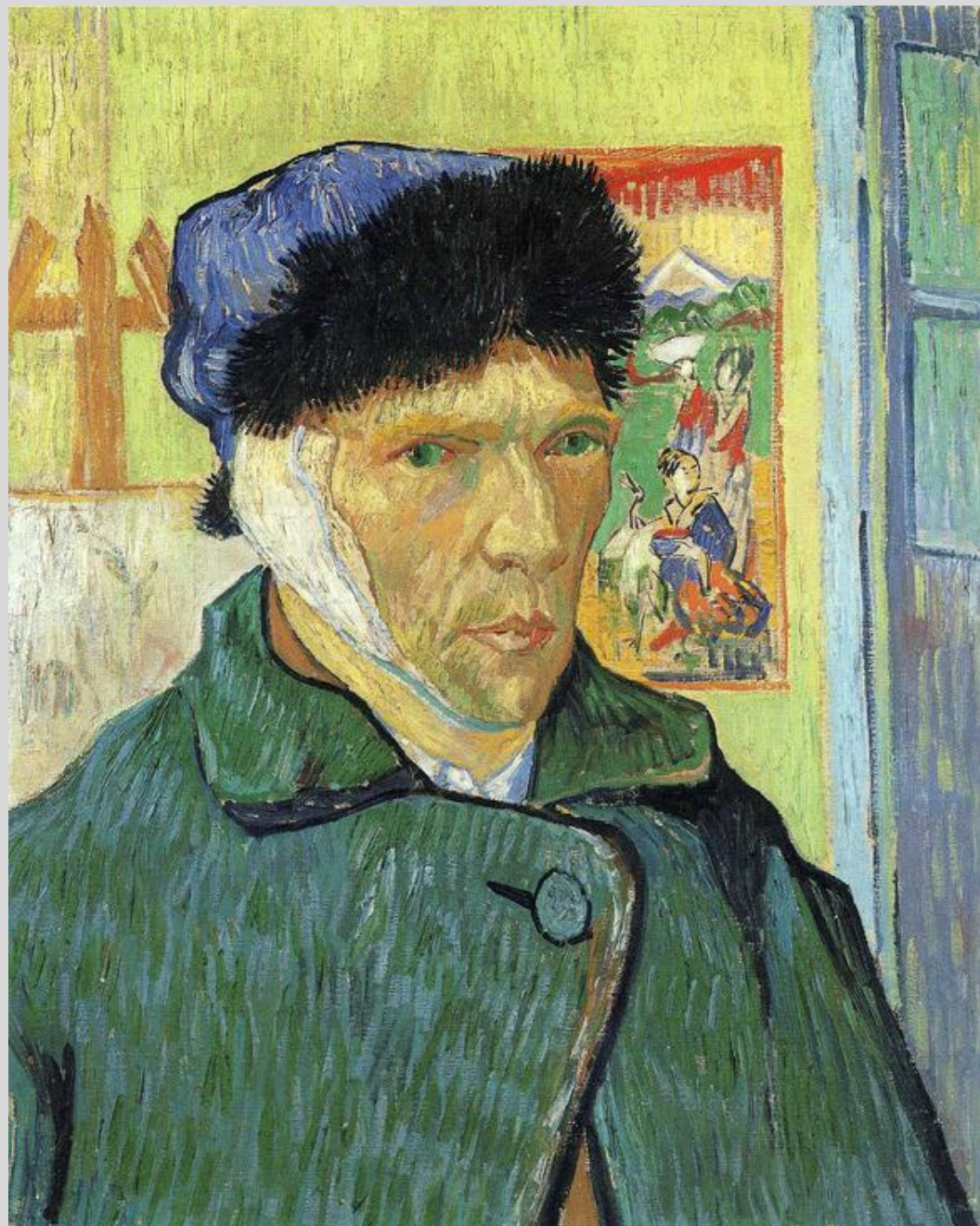
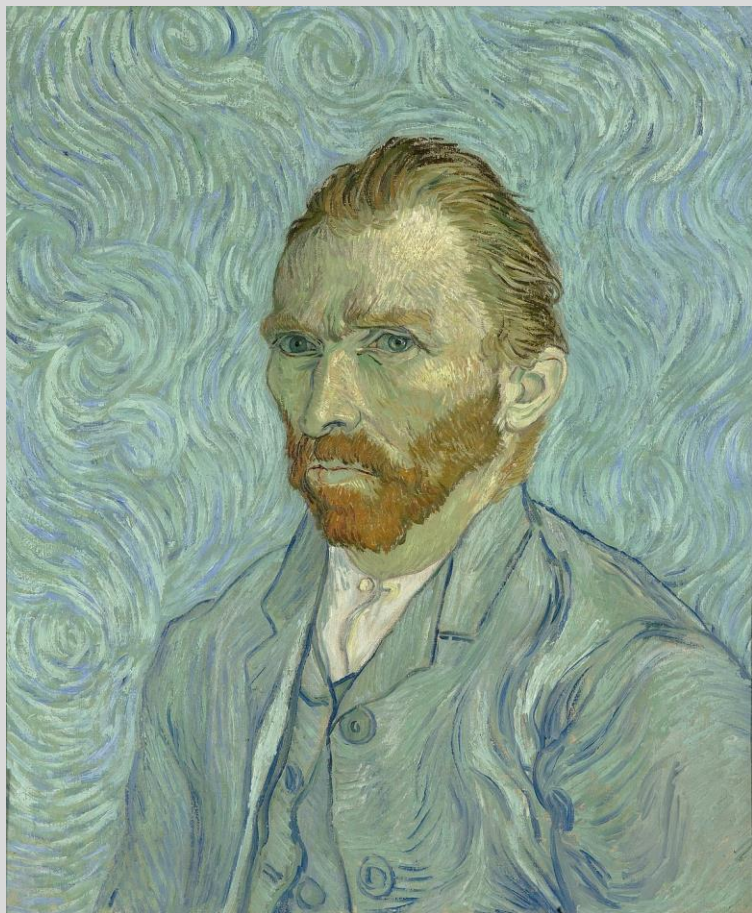

Ingres (1780 – 1867)

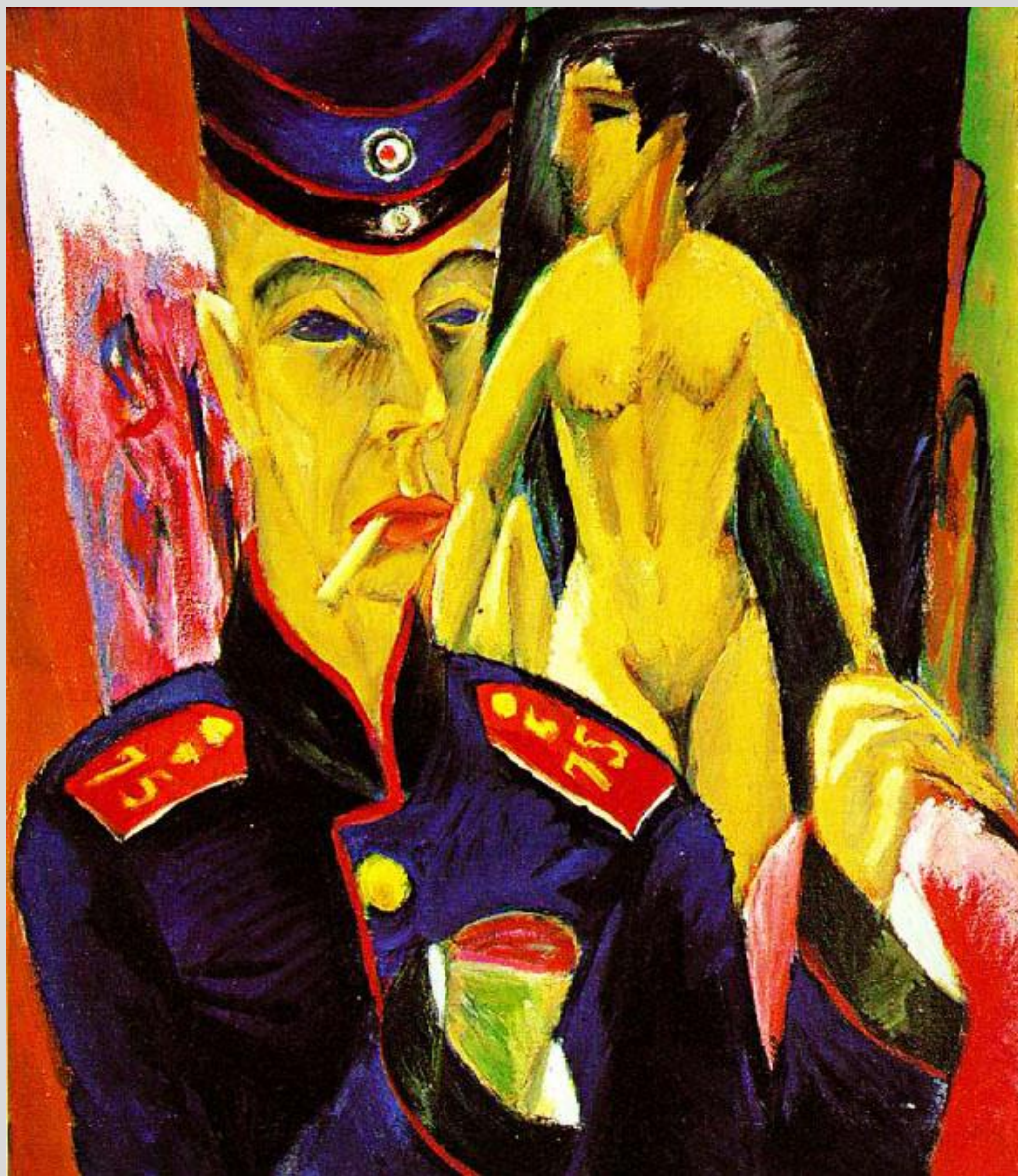
Η φωτογραφία εφευρέθηκε το 1822.

Το 1839 ο Robert Cornelius δημιούργησε το πρώτη αυτοπροσωπογραφία του.

Vincent van Gogh (1853-1890)

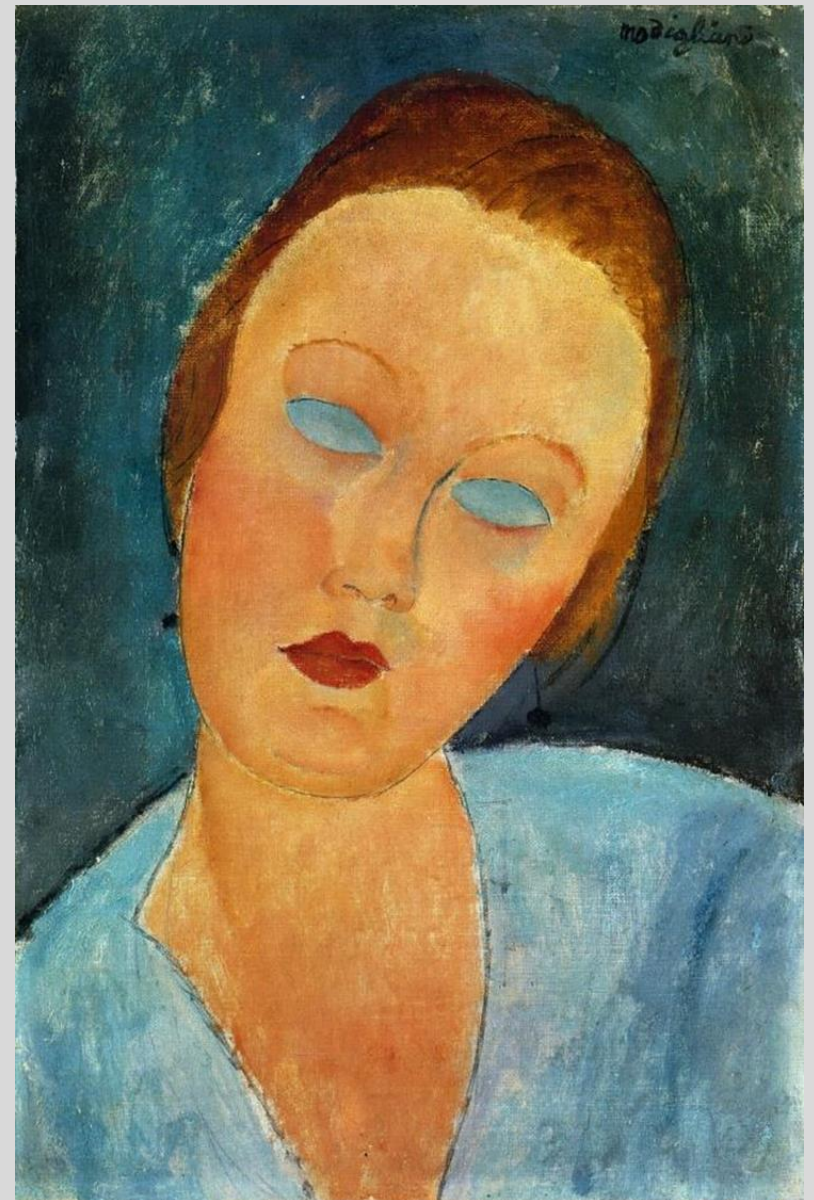
Αυτοπροσωπογραφίες

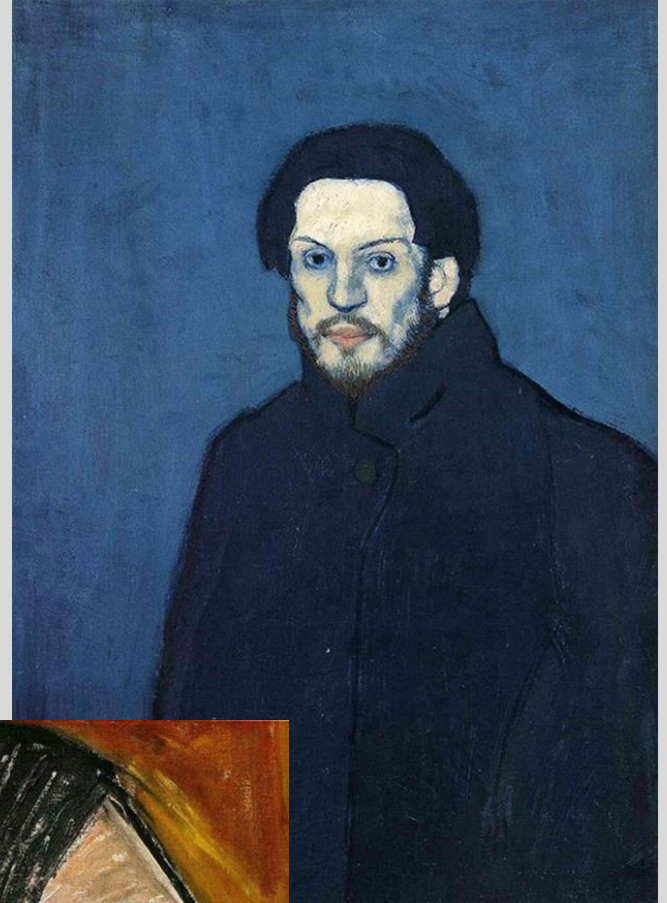
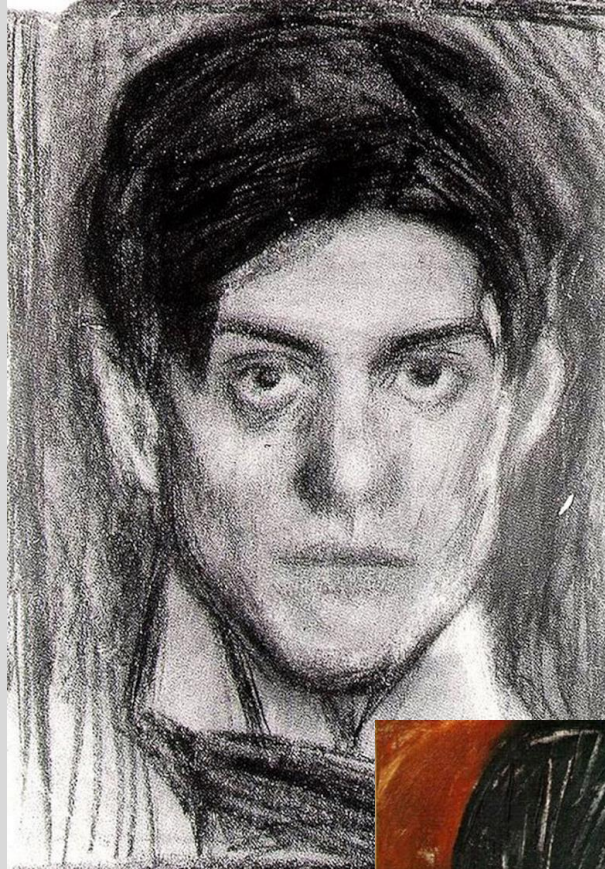
Ernst Ludwig Kirchner (1880 –1938)
Αυτοπροσωπογραφία

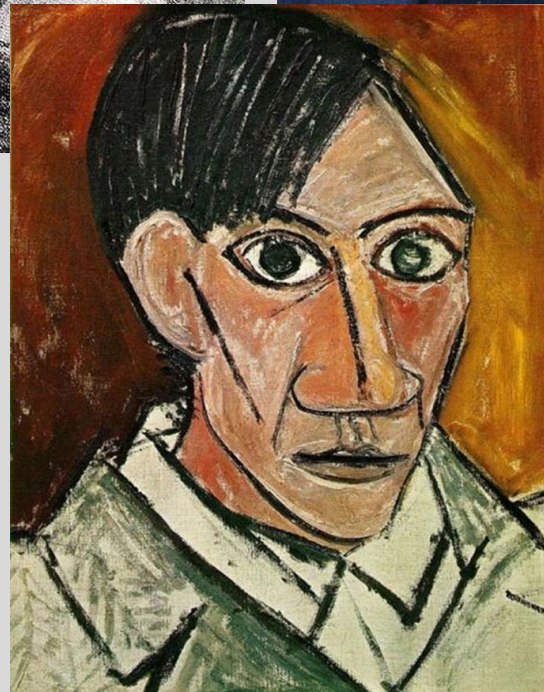
Paul Gauguin (1848 –1903)

Modigliani (1884 –1920)

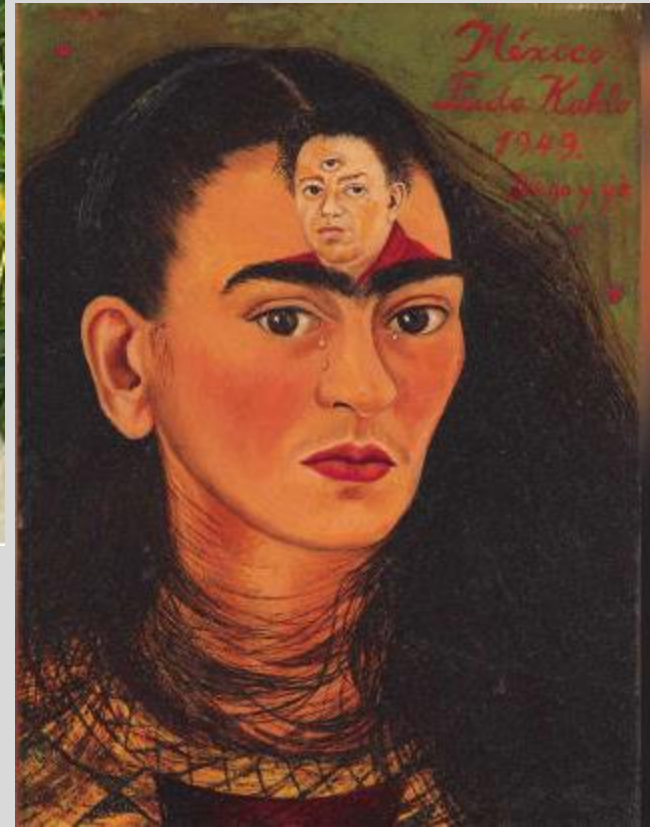
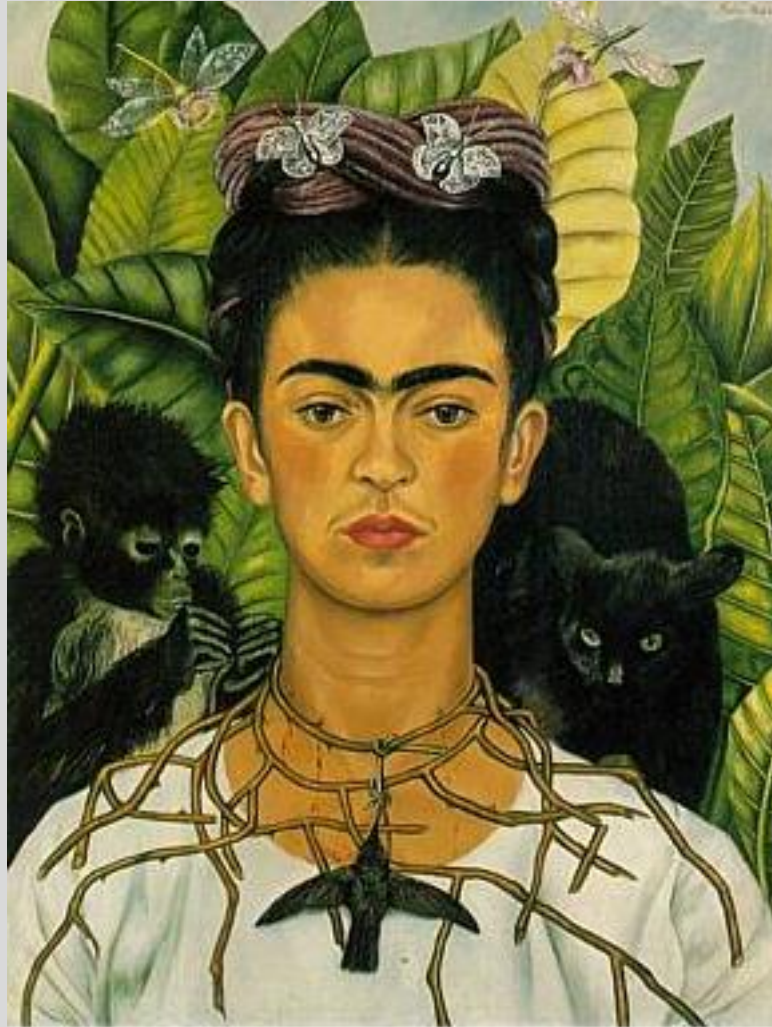
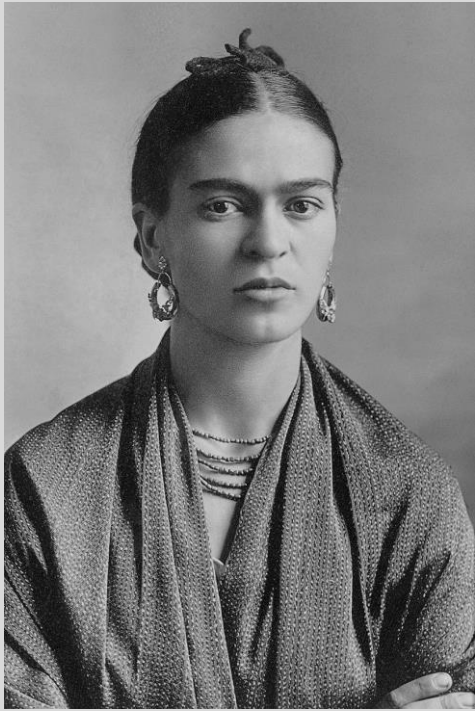
Pablo Picasso (1881-1973)
Αυτοπροσωπογραφίες

Salvador Dalí (1904 –1989)
Αυτοπροσωπογραφία

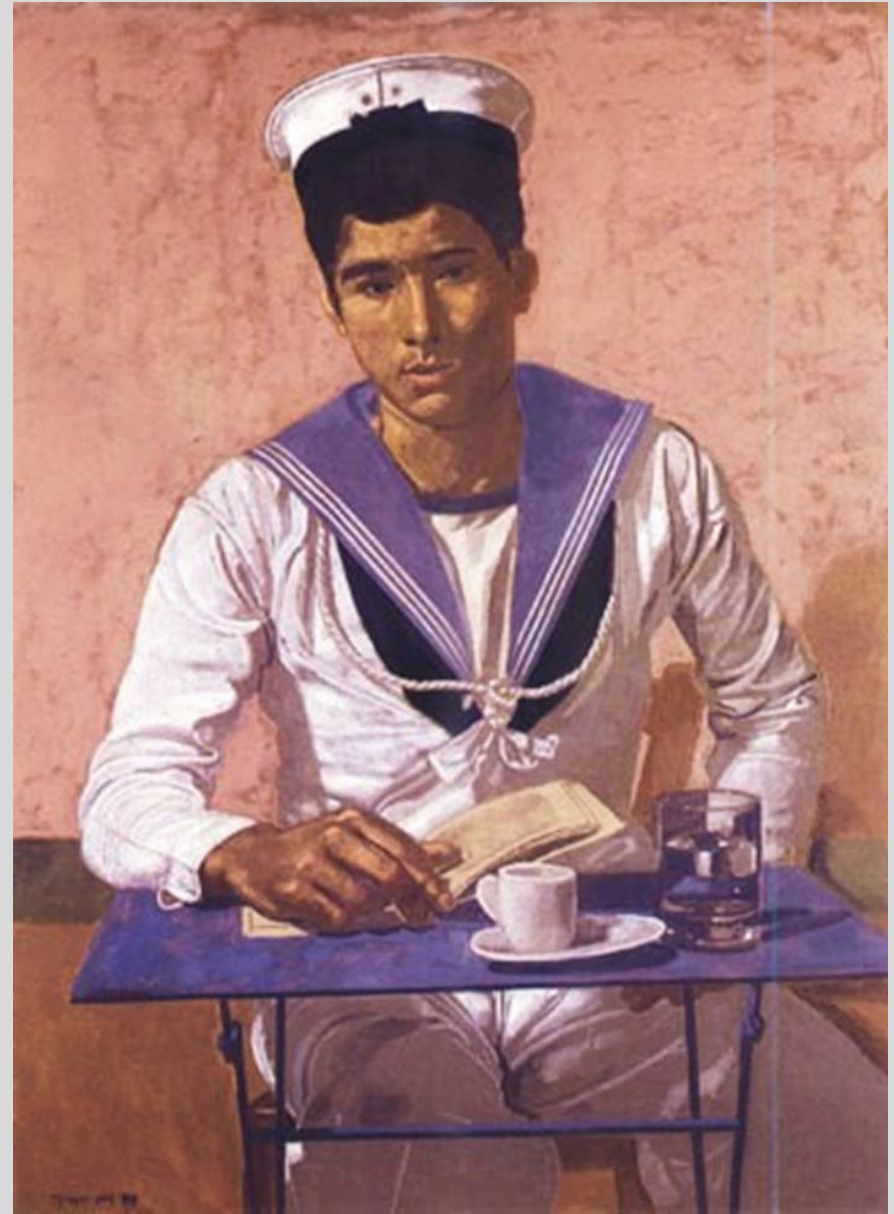
Frida Kahlo (1907-1954)
Αυτοπροσωπογραφίες

Andy Warhol (1928-1987)

Νικόλαος Λύτρας (1883 -1927)

Γιάννης Τσαρούχης (1910 –1989)

Γιάννης Μόραλης (1916 –2009)

E. Dascanio 2014

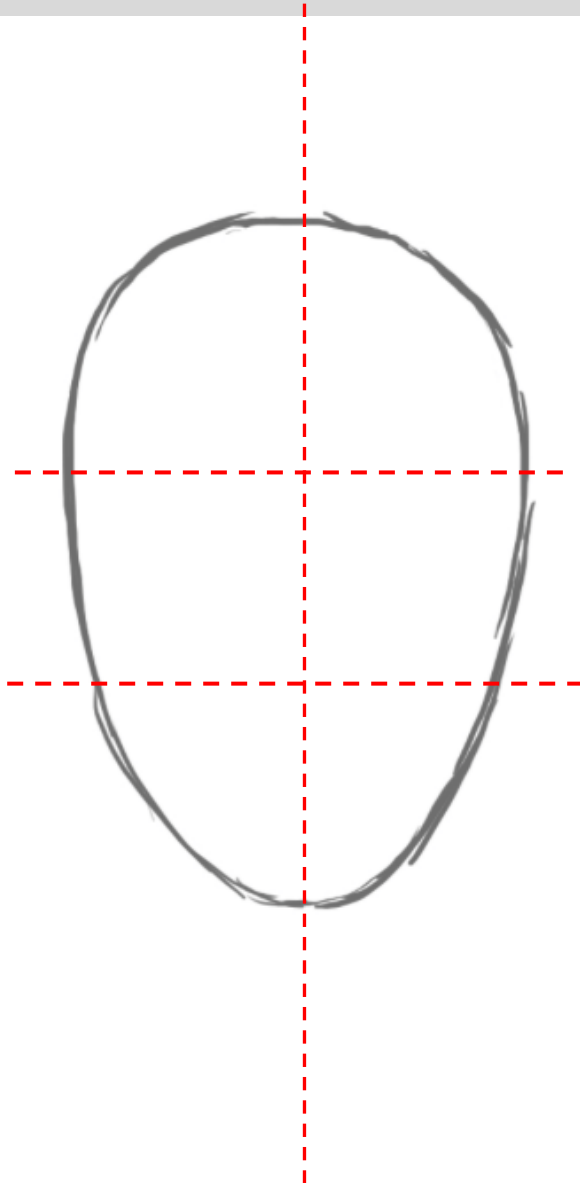
Emanuele Dascanio

Άσκηση

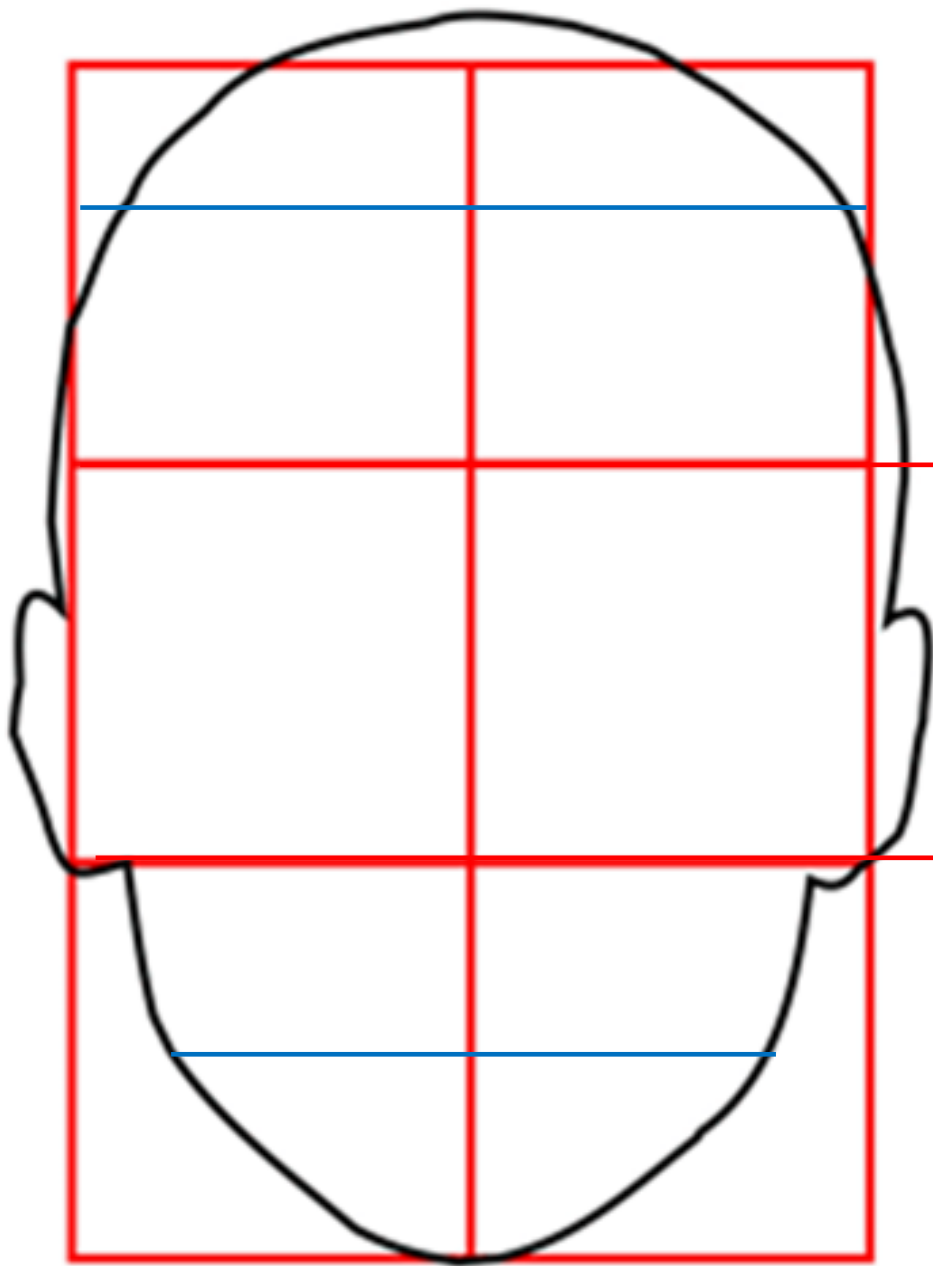
Σχεδίασε το δικό σου πρόσωπο (αυτοπροσωπογραφία).

Χρησιμοποίησε για βοήθεια έναν καθρέπτη ή μια φωτογραφία. Παρατήρησε το πρόσωπό σου και προσπάθησε να τηρήσεις τις βασικές αναλογίες και σκέψου το σχήμα και το χρώμα των μαλλιών σου κλπ.

Παρακάτω ακολουθούν οδηγίες, ώστε να θυμηθείς αυτά που συζητήσαμε μέσα στην τάξη...

1. Σχεδίασε ένα σχήμα οβάλ (ένα αυγό με την μύτη στο κάτω μέρος).
2. Χώρισε το κάθετα στη μέση και ορίζοντα σε τρία ίσα μέρη.

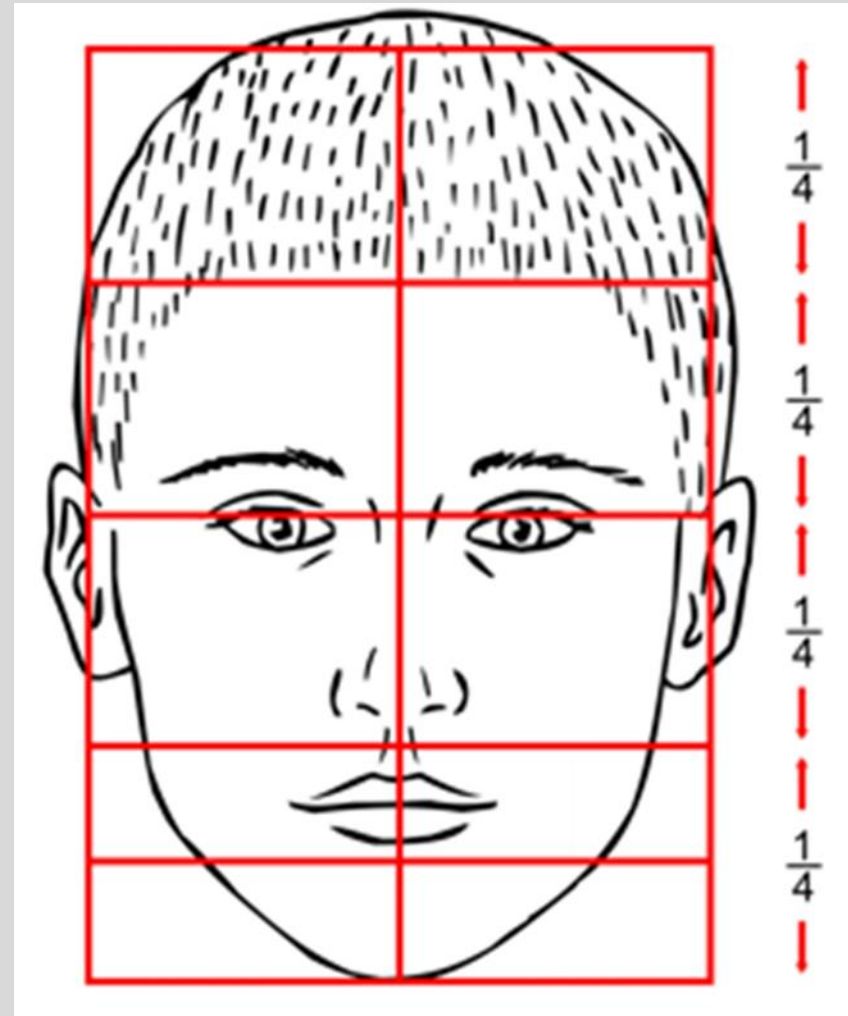
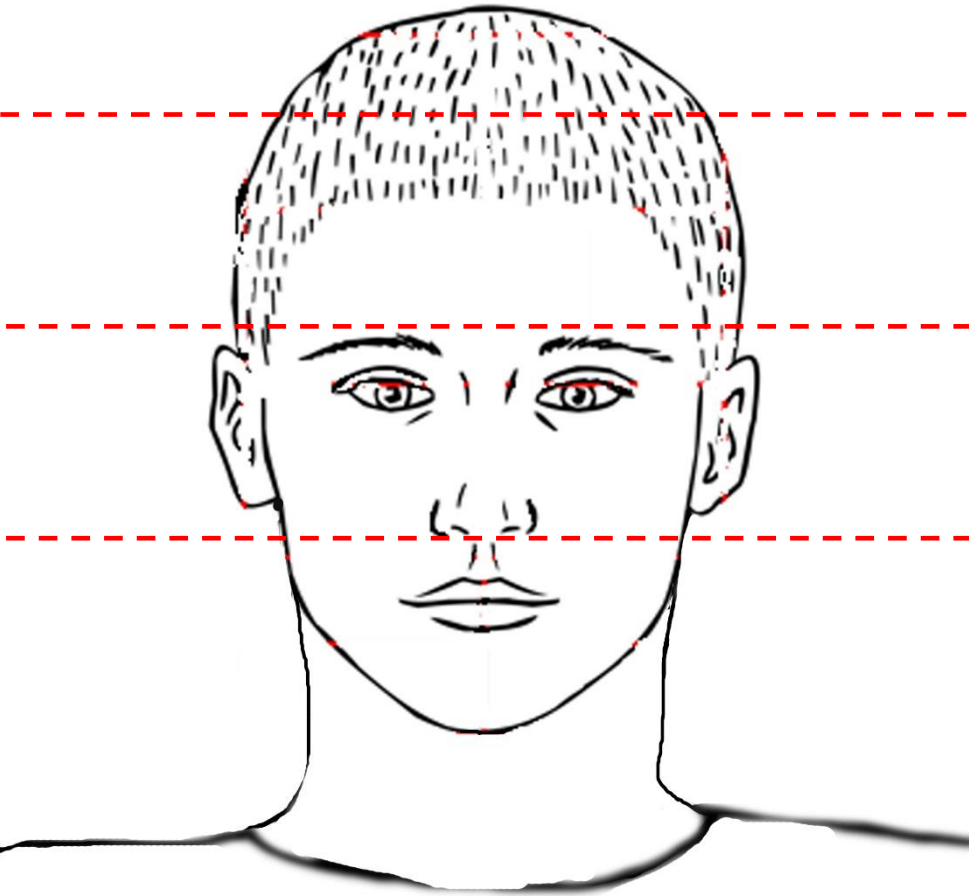

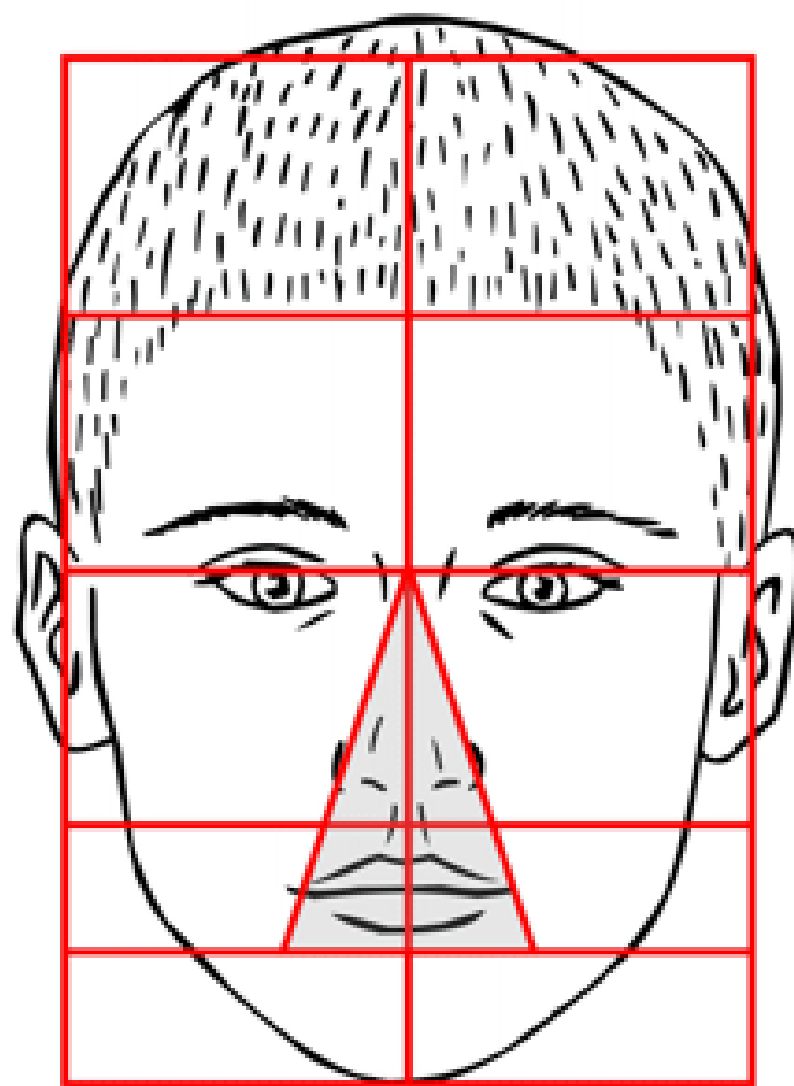
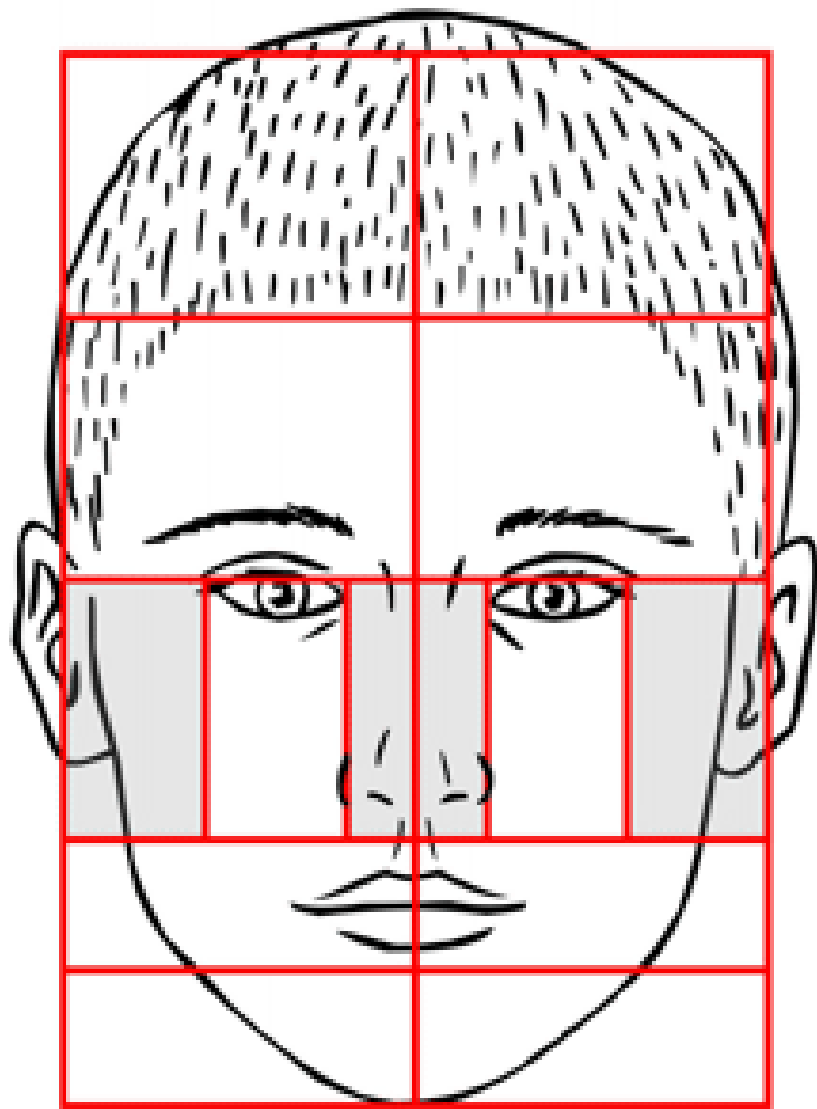
Στο πρώτο κομμάτι βρίσκονται
το μέτωπο και η αρχή του
τριχωτού (μαλλιά).

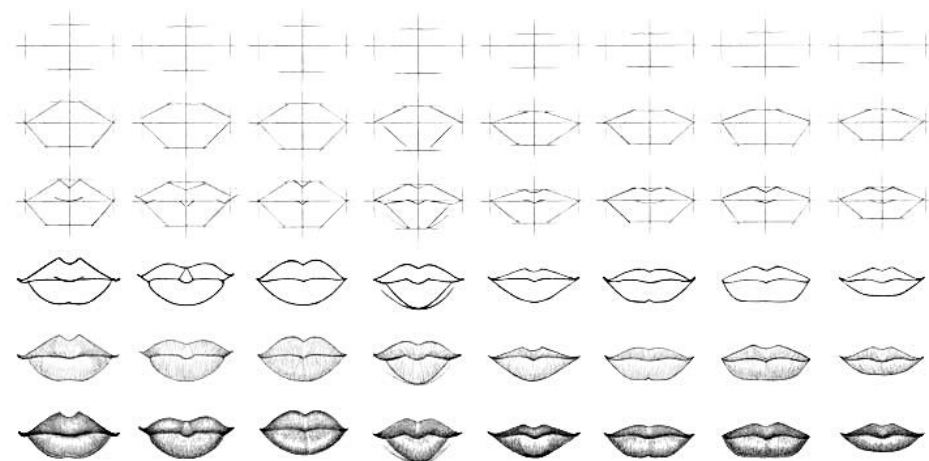
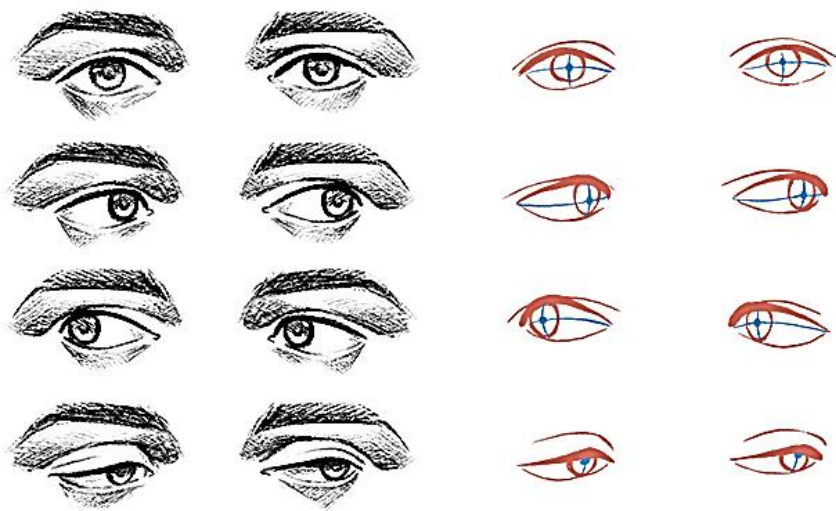
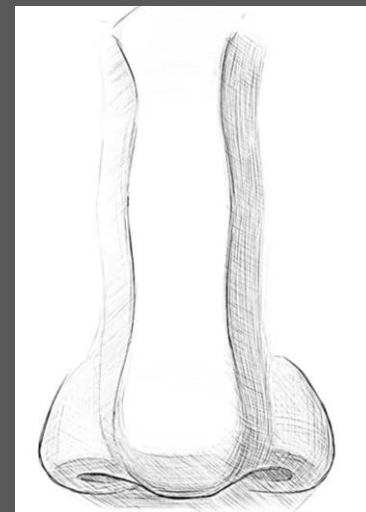
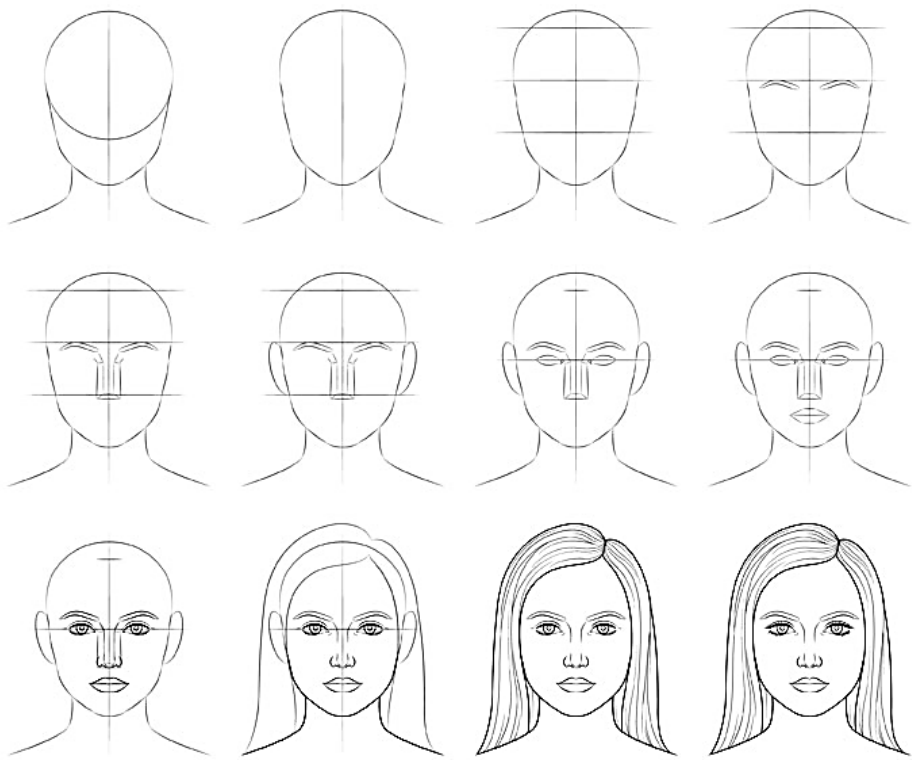
Στο μεσαίο κομμάτι του
προσώπου βρίσκονται τα
φρύδια, τα ματιά, και η μύτη.

Στο τελευταίο κομμάτι
βρίσκονται το στόμα και το
πηγούνι.

Οι **κόκκινες γραμμές** σου δείχνουν
που βρίσκονται περίπου τα
χαρακτηριστικά.

ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΣ:

Κάθε πρόσωπο είναι διαφορετικό γιατί κάθε άνθρωπος είναι διαφορετικός. Οι αναλογίες του προσώπου ισχύουν γενικά και μας δείχνουν που βρίσκονται π.χ. τα αυτιά μας, τα ματιά μας κλπ....Δεν έχουμε όλοι την ίδια μύτη ούτε ακριβώς το ίδιο σχήμα προσώπου...Παρατήρησε το δικό σου πρόσωπο που είναι μοναδικό και αποτύπωσε το.

